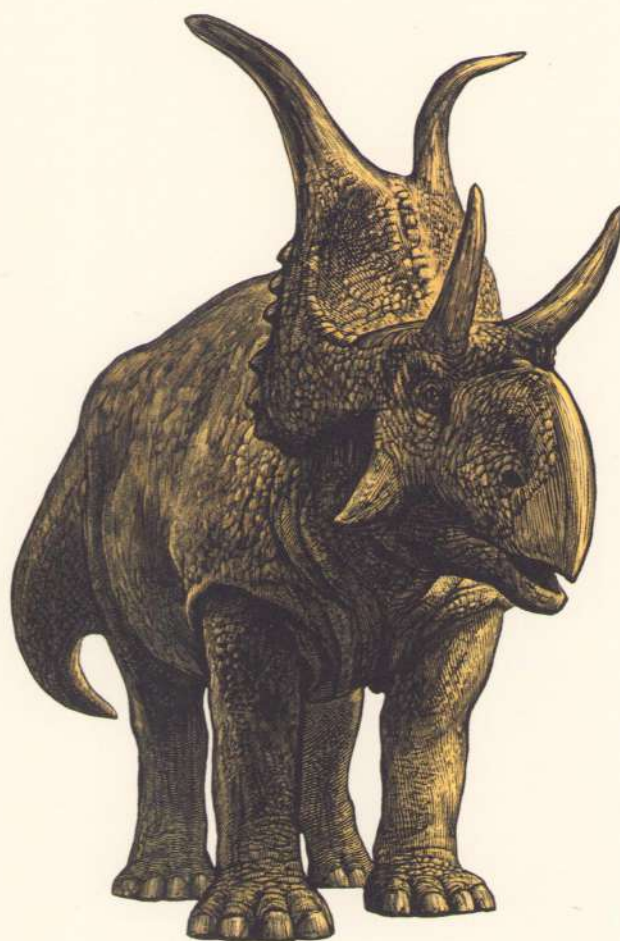

Dinosaurium

Ilustrații de CHRIS WORMELL

Text de LILY MURRAY

Introducere

*Bun venit la Dinosaurium!; Cladograma;
Clasificarea dinozaurilor; Era mezozoică*

9

*Galeria 1***Sauropodomorpha**

*Sauropodomorpha; Sauropodomorfe primitive;
Triasicul; Sauropoda; Titanosauria*

21

*Galeria 2***Theropoda**

*Theropoda; Ceratosauria; Allosauroidea;
Spinosauridae; Coelurosauria; Tyrannosauridae;
Ornithomimosauria; Oviraptorosauria;
Therizinosauridae; Troodontidae;
Dromaeosauridae; Dinozauri-păsări*

47

*Galeria 3***Ornithopoda**

*Ornithopoda; Ornithopode primitive;
Jurasicul; Iguanodonul;
Hadrosauridae; Muntele cu ouă*

61

*Galeria 4***Thyreophora**

*Thyreophora; Stegosauria;
Ankylosauria; Cretacicul*

71

*Galeria 5***Marginocephalia**

*Marginocephalia;
Pachycephalosauria;
Ceratopsia; Dinozauri luptători*

81

*Galeria 6***Non-dinozaurii**

*Pterozauri; Reptile marine;
Mamifere din Mezozoic;
Disparația; Supraviețuitorii*

93

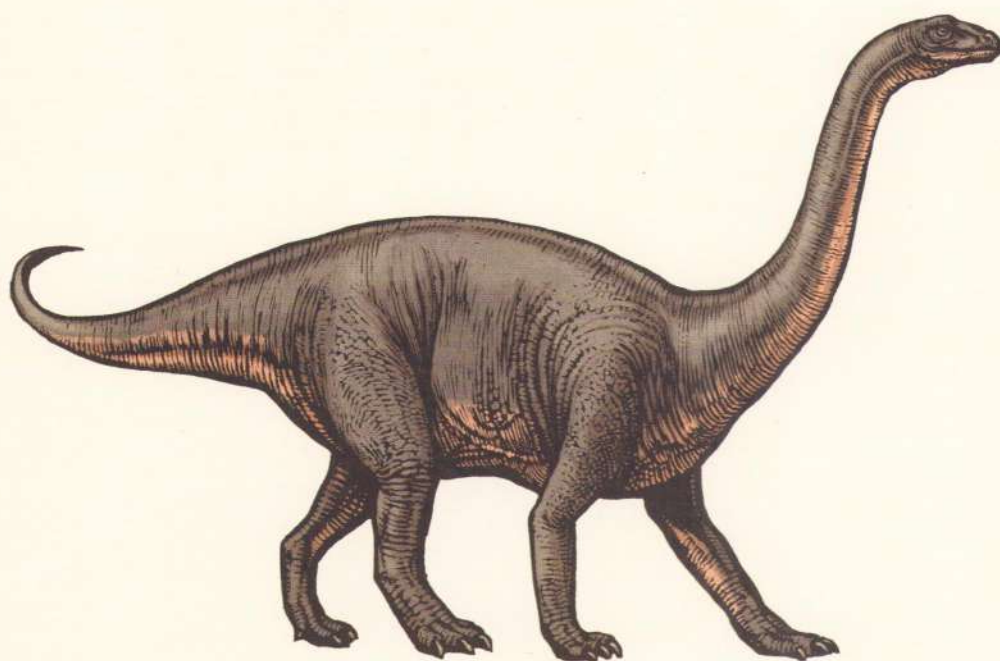
Biblioteca

*Index; Autorii;
Informații
suplimentare*

DINOSAURIUM

Introdúcere

Bun venit la Dinosaurium!

În acest muzeu vei vedea viața de pe Pământ așa cum n-ai mai văzut-o niciodată. Vei călători cu milioane de ani în urmă și vei descoperi cele mai mari și mai feroce animale terestre care au trăit vreodată: dinozaurii. Minunează-te în fața extraordinarului catalog al muzeului, care prezintă uluitoarea varietate a acestor creaturi, de la micii dinozauri cu pene la erbivorele gigantice, sub ai căror pași pământul se cutremura.

Colindând prin paginile acestei cărți, vei ajunge în galerii care înfățișează cum trăiau dinozaurii și cum s-au schimbat de-a lungul timpului. Descoperă multe și felurite specii de dinozauri și află cu ce se hrăneau, cum se deplasau, unde trăiau și cum se apărau! Urmărește cum au evoluat de la cele mai primitive forme de viață la o foarte largă varietate de specii, și citește istoria uimitoare a transformării lor în păsări!

Privește atent fiecare exponat! Unele se află în diorame care reconstituie ecosistemul de pe vremea dinozaurilor, când Pământul era acoperit de plante bizare, iar cel mai mare mamifer era cât un chițcan. Altele îți dezvăluie schelete de dinozauri, fosile uimitoare și mișcarea continentelor de-a lungul timpului.

Trecând dintr-o galerie într-alta, vei afla mai multe despre cum se înrudesesc între ele grupurile de dinozauri sau cum le-au apărut unora pene, ceea ce te va ajuta să-ți închipui lumea de acum milioane de ani, când planeta noastră era stăpânită de reptile.

Intră în *Dinosaurium* și descoperă aceste creaturi incredibile, înspăimântătoare și ingenioase, aduse la lumină din negura timpului! Bun venit! Muzeul acesta e comoara ta.

ANKYLOSAURIA

PACHYCEPHALOSAURIA

STEGOSAURIA

HETERODONTOSAURIDAE

CERATOPSIA

ORNITHOPODA

SAUROPODOMORFE
PRIMITIVE

THYREOPHORA

MARGINOCEPHALIA

CERAPODA

SAUROPODOMORPHA

ORNITHISCHIA

DINOSAURIA

TITANOSAURIA

CERATOSAURIA

CERUROZAU RI PRIMITIVI

AVES (PĂSĂRI)

DIPLODOCOIDEA

MACRONARIA

HERRERASAURIA

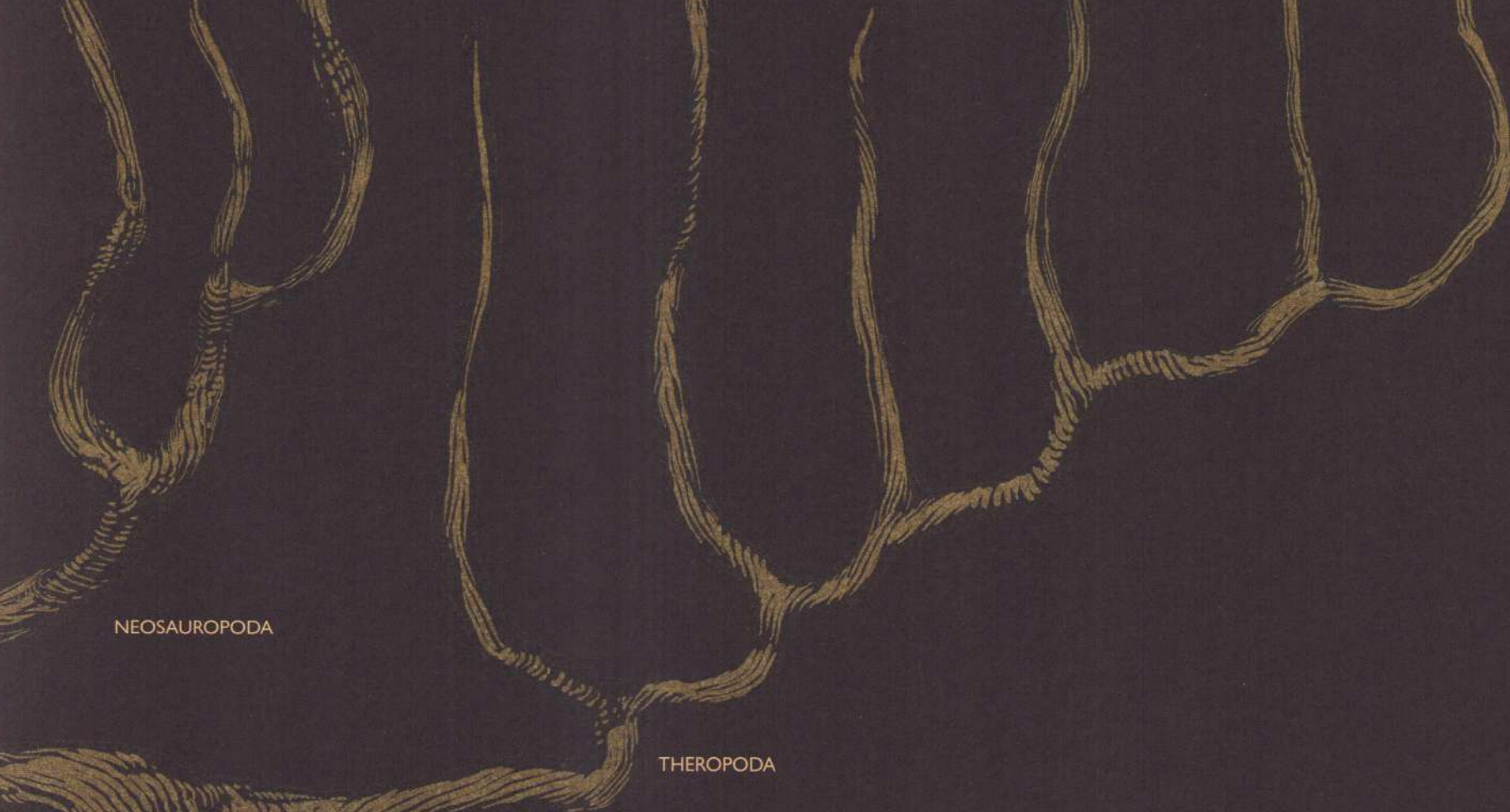
TETANURAE

MANIRAPTORA

NEOSAUROPODA

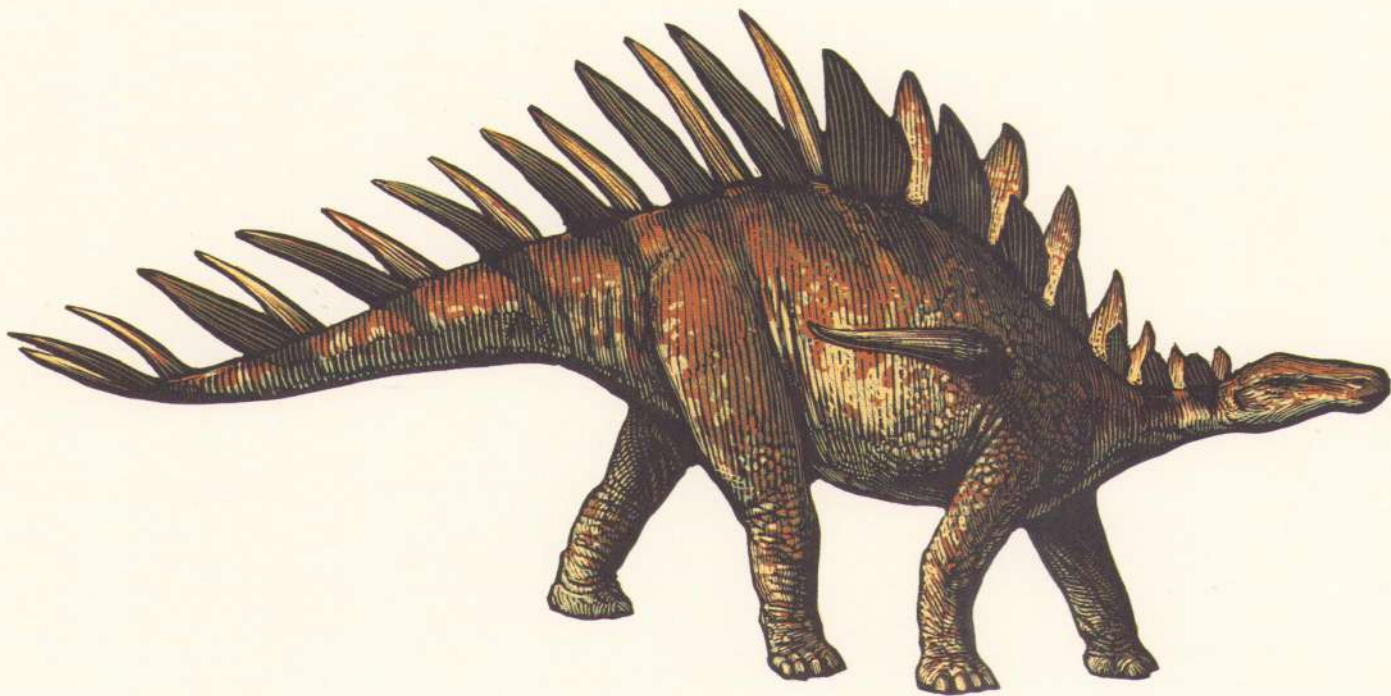

THEROPODA

SAURISCHIA

Clasificarea dinozaurilor

Arborele genealogic al dinozaurilor, numit „cladogramă”, arată cum se înrudeau grupurile de dinozauri între ele, surprinzând cum au evoluat și s-au diversificat, de la primii dinozauri bipezi, cu solzi, până la patrupedele enorme și la elegantele zburătoare.

Dinozaurii fac parte dintr-un grup de reptile numite arhozauri, care au apărut cu 250 de milioane de ani în urmă. În 1842 Sir Richard Owen i-a clasificat într-un grup distinct, plasând *Iguanodonul*, *Megalosaurul* și *Hileosaurul* într-un „trib sau subordin de sine stătător al saurienilor, pe care-l voi numi *Dinosauria*”.

În 1887 și 1888, dinozaurii au fost subdivizați în saurischieni și ornitischieni, în funcție de structura oaselor soldurilor. Soldurile saurischienilor aveau o formă asemănătoare cu soldurile șopârlelor de azi, cu osul pubian îndreptat în față, pe când ale ornitischienilor erau similare cu ale păsărilor din zilele noastre, al căror pubis este orientat către spate. Deși de atunci s-au descoperit peste 900 de specii de dinozauri și continuă să se descopere câte o nouă specie la fiecare câteva săptămâni, clasificarea lor de bază a rămas neschimbată. Categorisirea aceasta a fost totuși disputată recent, întrucât se pare că teropodele și ornitischienii se înrudesesc mult mai îndeaproape cu sauropodele decât se credea odinioară.

Dinozaurii se împart în grupuri mai mici, sau clade, compuse dintr-un strămoș și descendenții acestuia. Membrii fiecărei clade au în comun anumite caracteristici, cum ar fi articulațiile asemănătoare ale celor din grupul *Maniraptora* sau gulerele inconfundabile ale grupului *Ceratopsia*. Oamenii de știință se folosesc de sistemele de clasificare pentru a studia relațiile de evoluție dintre diferite grupuri de dinozauri. Astfel au făcut și uluitoarea descoperire că dinozaurii nu au dispărut, cum se credea odată, ci trăiesc și prosperă și în ziua de azi ca păsări.

Era mezozoică

Mezozoicul, cunoscut și ca „era reptilelor“, a început cu 252 de milioane de ani în urmă și s-a sfârșit acum 66 de milioane de ani. Cuprinde trei perioade: Triasic, Jurasic și Cretacic.

Dinozaurii au apărut în Triasic, acum circa 240 de milioane de ani, când Pământul arăta foarte diferit față de cum arată astăzi. La începutul Triasicului, continentele erau unite într-un singur supercontinent numit Pangea, care acoperea un sfert din suprafața Pământului. Acesta era înconjurat de nețărnutul ocean Panthalassa, iar Marea Tethys, mai mică, se întindea de-a lungul coastei estice a continentului. Către sfârșitul Triasicului, câteva părți din Africa, America de Nord și Europa începuseră să se desprindă unele de altele, și astfel a luat naștere Oceanul Atlantic de Nord.

În Jurasic, Pangea s-a împărțit în două mari subcontinente: Laurasia, în nord, și Gondwana, în sud. Pe la jumătatea Jurasicului, Gondwana a început să se dividă, partea de est (Antarctica, Madagascar, India și Australia) separându-se de cea de vest (Africa și America de Sud). În cealaltă emisferă, Atlanticul de Nord a continuat să se extindă, astfel încât America de Nord și Africa s-au îndepărtat tot mai mult. Pe fundul oceanelor s-au ridicat munți și nivelul apei de pe continente a crescut, creând un climat mai umed.

În cea mai mare parte a Cretacicului, zone întinse din suprafața continentelor erau acoperite de apă din cauza nivelului ridicat al oceanelor. Uneori apăreau totuși porțiuni de uscat care legau America de Nord și Asia, înlesnind migrația dinozaurilor. Continentele s-au distanțat tot mai mult unele de altele, astfel încât până spre sfârșitul Cretacicului majoritatea erau separate de oceane și aduceau foarte mult cu felul cum arată astăzi.

Legenda ilustrațiilor

1: Triasicul

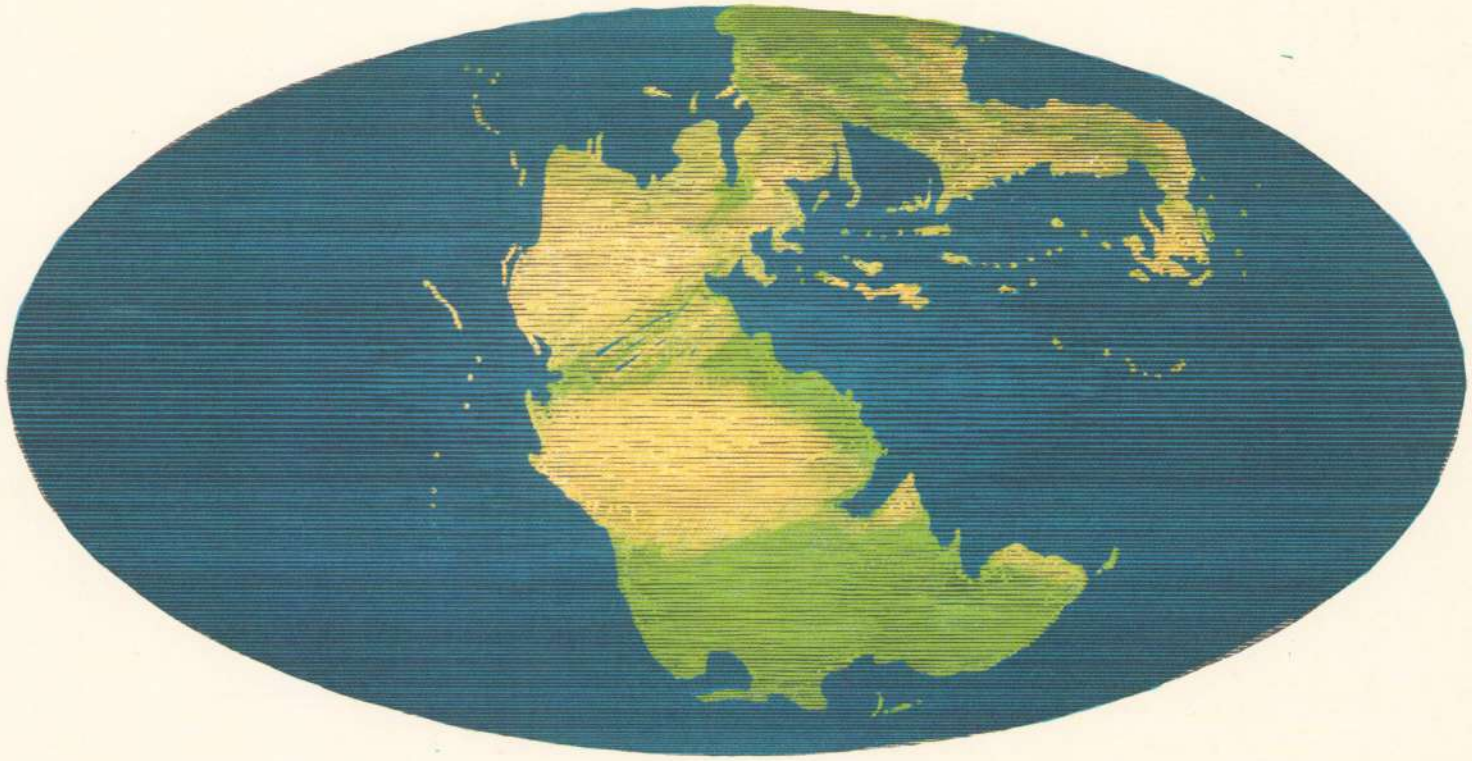
A început cu 252 de milioane de ani în urmă și s-a sfârșit acum 201 de milioane de ani. Inițial numai China și părți din Asia de sud-est se separaseră de Pangea. Această imagine a Pământului de la finalul Triasicului ilustrează primele semne de divizare și formarea Atlanticului de Nord. Zonele de coastă erau verzi, însă interiorul continentelor era acoperit de deșert.

2: Jurasicul

A urmat Triasicului și se întinde de acum 201 de milioane de ani până acum 145 de milioane de ani. Pe această hartă poți observa începutul scindării supercontinentului și continentele inundate masiv din pricina nivelului ridicat al oceanelor. Tot atunci s-au format Munții Stâncoși din America de Nord, Anzii din America de Sud și Alpii din Europa.

3: Cretacicul

Ultima și cea mai îndelungată perioadă mezozoică a început cu 145 de milioane de ani în urmă și s-a încheiat acum 66 de milioane de ani. Atunci continentele s-au separat definitiv. Alături poți vedea Pământul Cretacicului târziu, cu Marea Interioară de Vest, secționând America de Nord, și imensa mare continentală care acoperea Africa de Nord.

1

2

3